

La darrera classe de la doctora Duran va versar sobre la difusió de la cultura renaixentista als Països Catalans, la seva especialitat. Alliberada ara de les classes, encara té molt a dir-nos.

El jubileu d'Eulàlia Duran

El món de la cultura ret homenatge a la millor especialista en el Renaixement català.

El 3 de març passat, en una vetusta aula del pati de Lletres de la Universitat de Barcelona, la doctora Eulàlia Duran feia la seva última classe. Amb un somriure als llavis, i una satisfacció a penes dissimulada, la professora s'adreçava a un públic poc habitual. En efecte, a més dels alumnes de l'assignatura, que van haver d'ocupar excepcionalment els darrers bancs, Eulàlia Duran tenia al davant una nombrosa representació de companys, mestres i deixebles, amb qui ha coincidit al llarg de la seva carrera professional, a cavall entre la història i la literatura, i que no es volien perdre l'ocasió. Hi eren, entre d'altres, el professor Joaquim Molas, antic cap del departament, a més de l'actual, Sebastià Bonet, o la degana, Coloma Lleal, i molts professors de la casa o de prop, de Josep Solervicens a Agustí Alcoberro, passant per Manel Jorba, o vinguts de més lluny, com Giuseppe Grilli. El tema triat, no sabem si deliberadament però en tot cas de forma totalment coherent amb la seva trajectòria investigadora, foren les plataformes de recepció

i difusió de la cultura del Renaixement als Països Catalans.

Eulàlia Duran s'ha jubilat, doncs. Nascuda a Barcelona l'any 1934, filla de l'arxiver, historiador i arqueòleg Agustí Duran i Sanpere, es va llicenciar en filosofia i lletres l'any 1962. En els anys seixanta i setanta tingué responsabilitats diverses en el món editorial català, al costat del seu marit aleshores, Max Cahner, amb qui col·laborà en Edicions 62 i en la *Gran Enciclopèdia Catalana*. Per a 62 va traduir la magna obra de Pierre Vilar *Catalunya dins l'Espanya moderna*. El 1978 es va incorporar a la Universitat de Barcelona, on es va doctorar el 1979 amb una tesi sobre *Les germanies als Països Catalans* (dirigida per Vilar i publicada el 1982) i on el 1989 va esdevenir catedràtica de filologia catalana. A més, és membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, de l'Institut d'Estudis Catalans i del Comitè Espanol de Ciencias Históricas. Acadèmicament, Eulàlia Duran s'ha especialitzat en literatura catalana moderna

i en la cultura del Renaixement als Països Catalans.

L'estudi de les Germanies, de les quals va oferir una visió que ha capgirat la historiografia sobre el tema en situar-les en la perspectiva de conjunt dels Països Catalans, va ser la seva primera aportació important. A partir d'aquí, i tal i com ha fet notar la seva col·lega i tanmateix amiga Eva Serra, Eulàlia Duran s'ha situat en la tradició de l'escola històrica de l'Institut d'Estudis Catalans i, en concret, en la línia dels estudis d'història de la literatura de Jordi Rubió i Balaguer, de qui pot considerar-se una digníssima successora.

Els principals àmbits que ha estudiat són les fonts manuscrites o impreses dels coetanis, l'humanisme i els estudis d'escatologia i simbologia política dels segles XV i XVI (amb atenció especial a l'Encobert), i ha fet edicions crítiques dels textos catalans més representatius del Renaixement (com els Col·loquis de Tortosa de Cristòfor Despuig).

Una part considerable d'aquesta aportació, la seva "obra dispersa", acaba de ser aplegada en un sol volum, titulat *Estudis sobre literatura catalana del Renaixement*, en una edició que ha anat a cura de Maria Toldrà, ha prologat el seu deixeble Josep Solervicens i ha publicat Tres i Quatre. El llibre li va ser ofert per l'editor, l'incansable Eliseu Climent, en un concorregut dinar d'aniversari que va tenir lloc a Barcelona el darrer dissabte de març. Sobre la taula, Eulàlia Duran tenia un altre present: la biografia del seu pare, Agustí Duran i Sanpere, que ha escrit amb la seva complicitat Josep M. Muñoz Pujol i que acaba d'editar Proa. Dos llibres, dues passions, que s'originen en un reconeixement explícit, emocionat, a una carrera professional, però que en cap cas no hi posaven fi. Als setanta anys, alliberada de les classes, Eulàlia Duran encara té molt a dir-nos. Després de tot, ella ha estat l'editora de l'obra completa del pare Batllori i hom té la sospita que compartia amb el savi jesuïta no sols l'erudició i la fina ironia, sinó també una determinada *joie de vivre*.

Josep M. Muñoz

Historiador, director de 'L'Avenç'